

EL TEMPS

El president de Ferrari, Luca Cordero, exigeix al govern italià un impost especial per als multimilionaris com ell, i no per a les classes mitjanes.

Rics, però no rucs

“Deixeu de consentir els megarics”, va escriure aquest estiu el tercer home més ric del món, el nord-americà Warren Buffett, propietari de Berkshire Hathaway. En un article a la premsa, Buffett exigia al govern de Barack Obama que deixés de tractar els rics com si fossin “una espècie en extinció”. “Mentre les classes pobres i mitjanes lluiten per nosaltres a l’Afganistan, mentre la majoria dels nord-americans lluiten per guanyar-se la vida, nosaltres, els megarics, continuem tenint les nostres extraordinàries exempcions fiscals”, assegurava el magnat. Ell només va pagar 6,9 milions de dòlars en impostos —un 17,4% dels seus ingressos—, mentre que la seva secretària va pagar el 36%. Buffett s’adreçava al president dels EUA per a recordar-li que havia

Volen pagar més impostos. Alguns multimilionaris dels Estats Units, Alemanya, França i Itàlia estan disposats a ‘sacrificar-se’ per l’economia del seu país. Però no són altruistes. Saben que si l’economia no arrenca, els perillen les fortunes.

demanat “sacrifici compartit”, i que havia arribat el moment que el Congrés deixés de ser amic dels multimilionaris. L’amo del fons d’inversió Berkshire Hathaway era el primer d’obrir el debat sobre la baixa càrrega fiscal dels rics al món. I, a partir d’aquí, es desencadenava una reflexió a Alemanya, França i Itàlia. Però la solidaritat d’alguns dels homes més rics del planeta no és pas altruista. Són rics, però no rucs. Els seus negocis, majoritàriament en fons d’inversions i grans empreses multinacionals, depenen directament de la salut de l’economia nacional o internacional. Que un multimilionari pagui més impostos és irrellevant en el seu compte de resultats i, en canvi, la contribució de molts rics pot aportar uns ingressos prou importants a un estat per a assegurar l’estabilitat econòmica i el sosteniment del creixement del PIB. Buffett mateix reconeixia que “els rics invertim per a guanyar diners, i els impostos mai no ens han espantat”. Certament, als EUA, el 80% dels ingressos del govern provenen dels

ingressos personals i càrregues socials, on els megarics paguen impostos sobre la renda a una taxa del 15%, però no paguen pràcticament res en impostos basats en la nòmina.

La posició de Buffett no és aïllada. Als Estats Units pren força un corrent d'opinió que denuncia que la crisi s'ha tancat en fals, que la recuperació econòmica que difon l'administració Obama és un pur maquillatge estadístic que desembocarà en un augment dels impostos a la classe treballadora i una reducció de la despesa en educació.

L'ONG dels estats. L'onada de solidaritat interessada amb els comptes públics divulgada per alguns megarics dels Estats Units s'ha escampat també a Europa. A Itàlia, el president de Ferrari, Luca Cordero di Montezemolo, reclamava aquest estiu al govern Berlusconi que augmentés els impostos a les rendes més altes, i considerava "escandalós" el denominat *tribut de solidaritat*, un impost creat pel Ministeri d'Economia italià que grava les rendes de 90.000 i 150.000 euros anuals amb un tram addicional del 5% i el 10%, respectivament. Els italians més rics queden exclosos d'aquesta solidaritat. El propietari de Ferrari no ha aconseguit que els més adinerats paguin més impostos, però sí que *Il Cavaliere* s'hagi fet enrere i hagi suprimit l'impost solidari.

A Alemanya, el moviment solidari dels rics es va gestar fa un parell d'anys, quan l'economia estatal patia els estralls de la crisi financera internacional i tot just començava a aplicar les primeres mesures de xoc. Aleshores, una vintena de rics van signar un manifest en què reclamaven un tribut especial per a patrimonis de més de 500.000 euros. La idea s'ha recuperat, i s'hi han afegit una trentena de rics més. Proposen un impost temporal addicional del 5%, fins que els comptes públics s'estabilitzin i es recuperi l'equilibri entre ingressos i despeses. Però, a diferència de França, on el moviment solidari amb l'estat l'han impulsat grans fortunes com la propietària de L'Óreal, Liliane Bettencourt, al país de Merkel es tracta de persones amb un nivell de vida clarament acomodad, però que no es poden considerar multimilionàries.

El cap de Goldman Sachs, Lloyd Blankfein, amb Warren Buffett, propietari de Berkshire Hathaway i tercer home més ric del món segons Forbes. Tots dos demanen de pagar més impostos als EUA.

'Spain is different'. A l'estat espanyol, els rics no s'han apuntat a l'ONG. Les principals fortunes espanyoles i directius de companyies de l'Íbex-35 no s'han posat d'acord. Alguns constructors i financers s'oposen a una hipotètica pujada d'impostos a rics, perquè ja paguen molts impostos a través de les seves empreses i perquè els seus negocis ja topen amb moltes dificultats, cosa que s'afegeix a les pèrdues acumulades en les inversions particulars. En canvi, un altre grup de rics considera que cal fer un gest simbòlic encara que a efectes pràctics no solucioni els problemes de la caixa de l'estat. El *lobby* de la gran empresa espanyola, el Consell per a la Competitivitat, integrat per setze magnats, no s'ha posat d'acord, i de moment, no reclamarà a Zapatero o al proper president que gravi més les seves rendes. Sí que es va mullar el president de la patronal espanyola CEOE, Joan Rosell, que va exigir "un esforç col·lectiu, fonamentalment als funcionaris, i no només per a les rendes altes". També el candidat del PSOE, Alfredo Pérez Rubalcaba, va anunciar que recuperaria l'impost de patrimoni als rics i en crearia un d'específic per a la banca, amb els quals espera ingressar 2.500 milions d'euros anuals, que destinarà íntegrament a crear ocupació.

A l'estat espanyol, els darrers quinze anys, l'IRPF de les rendes més

altes ha baixat del 49,15% del 1994 fins al 30,8% el 2008, és a dir, que el tipus impositiu per a les rendes més altes ha caigut de 18 punts. I els més rics, que declaren més de 600.000 euros anuals, només paguen el 27,4%. La rebaixa més important per a aquest col·lectiu va arribar amb la reforma fiscal del PP que va entrar en vigor el 1999. Ara bé, el veritable problema a l'estat espanyol no és allò que paguen els rics, sinó allò que no paguen. És ben sabut que les fortunes utilitzen mecanismes d'elusió i evasió, en una societat molt tolerant amb els defraudadors. D'una altra banda, els rics no tributen a través de l'IRPF sinó de les seves empreses, moltes de les quals són SICAV o simples societats de valors sense plantilla i amb declaracions farcides de deduccions. A més a més, les grans empreses tenen un tipus efectiu del 10% sobre els beneficis propis, molt inferior al de les rendes del treball. La llei espanyola té prou escletxes perquè els qui més tenen paguin menys. Amb patrimonis elevats i un bon assessorament, els rics poden pagar molt poc sense cometre il·legalitats. En aquest context, potser s'entén que els qui estan més acostumats a la juguesca siguin encara menys solidaris amb la societat que els enriqueix.

Gemma Aguilera